

THE TELEOLOGICAL RESOCIALIZATION: THEORETICAL-PRAXEOLOGICAL BASIS

Abstract:

Resocialization and Social Prevention is a theoretical and a praxeological subject, thus teleology of resocialization as its building block should relate both to its theoretical and practical aspects, i.e. to goals and postulates formed on the basis of paradigms and diagnosis. In the article are pointed out the reasons for forming teleology of resocialization due to the foundation of fundamental thinking, i.e. monistic basis (idealism, materialism) and pluralism (realism) and also the outcomes of making presumptions in aspects of the process of planning deliberate actions. On one hand the modern praxeology points to forming the goals of the treatment in the phase of equifinality on the basis of the diagnosis as an information on the system, on the other hand the theoretical aspect of resocialization teleology is described imprecisely, from only one angle. In resocialization teleology there is a narrowing to idealistic or material thinking, which considers axiology as the foundation of forming goals, according to their way of thinking. Having a particular way of thinking is not a mistake. It is, however, a mistake to inform the reader in books that this way of thinking is the only way, though not too suitable, but having no alternative. In the available literature on the subject both the axiological and anthropological bases of teleology are formed. Therefore, neither the axiology nor anthropology should be mentioned as an equivalent to teleology, instead the teleology as a knowledge can only be based on either the axiology or anthropology.

Key words: scientific development, teleological resocialization, axiology

TELEOLOGIA RESOCJALIZACJI: PODSTAWY TEORETYCZNO – PRAKSEOLOGICZNE

Streszczenie:

Pedagogika resocjalizacyjna jest nauką teoretyczną i prakseologiczną w takim razie teleologia resocjalizacji jako jej składowa powinna się odnosić zarówno do aspektów teoretycznych jak i aplikacyjnych, czyli do celów i postulatów konstruowanych na bazie paradygmatów i diagnozy. W artykule wskazano na przyczyny formułowania teleologii resocjalizacji ze względu na fundament myślenia przedzałożeniowego, czyli podstawę

monistyczną (idealizm, materializm) oraz pluralistyczną (realizm) a także przedstawiono skutki przyjmowanych założeń w aspektach procesu wyznaczania celowego działania. O ile współczesna prakseologia resocjalizacji wskazuje na formułowanie celów aplikacyjnych na poziomie ekwifinalności wynikającej z diagnozy jako informacji o systemie, o tyle aspekt teoretyczny teleologii resocjalizacyjnej jest ujmowany niezbyt precyzyjnie, czyli jednowymiarowo. W teorii teleologii resocjalizacji następuje zawężenie do rozumień idealistycznych lub materialistycznych, które za podstawę tworzenia celów uznają zgodnie ze swoim rozumowaniem aksjologię. Reprezentowanie określonego toru myślenia nie jest błędem. Natomiast błędem jest informowanie w podręcznikach czytelnika, że taki sposób myślenia jest jedynym choć niezbyt odpowiednim ujęciem, ale nie ma innego. Otóż w dostępnej literaturze przedmiotu jest formułowana nie tylko podstawa aksjologiczna teleologii ale także i antropologiczna. Zatem ani aksjologia, ani antropologia nie powinny występować jako równoważnik teleologii, lecz teleologia jako dziedzina wiedzy może jedynie bazować, albo na podstawie aksjologicznej, albo na podstawie antropologicznej.

Słowa kluczowe: rozwój nauki, teleologia resocjalizacji, aksjologia